

Monument bezorgt een brok in de keel

Lotta Blokker (rechts naast het monument in wording) met een delegatie Molukkers en raadsleden uit Barneveld.

PRIVÉFOTO

Lotta Blokker.

FOTO JORIS VAN LIEVERLOO

Drie generaties Molukkers zijn

samengebracht in het monument dat dinsdag wordt geplaatst.

FOTO LOTTA BLOKKER

BARNEVELD

Moeder, zoon en kleinzoon. In het centrum van Barneveld wordt dinsdag een familieportret van drie generaties onthuld dat de historie van de plaatselijke Molukse gemeenschap verbeeldt.

JAN KAS

Het bronzen monument van de Amsterdamse kunstenaar Lotta Blokker komt nabij de Oude Kerk te staan. Blokker is blij met deze plek. „Aanvankelijk werd gedacht aan de Columbusstraat of de Boutensstraat, waar veel Molukkers wonen. Dit vind ik een veel betere locatie. Het beeld is namelijk niet alleen voor de Molukkers in Barneveld, maar voor iedereen, om te beseffen welk onrecht de Molukkers is aangedaan. Van die zwarte pagina in de Nederlandse geschiedenis weten de meeste mensen veel te weinig. Dat gold ook voor mezelf. In 1951 kwamen de Molukse beroepsmilitairen die in de Indonesische onafhankelijkheidsstrijd aan Nederlandse zijde meevochten, met hun gezinnen naar Nederland. Ze zouden hier tijdelijk worden opgevangen, maar de Molukkers wonen er nog altijd.”

In Barneveld werden ruim zeventig Molukse gezinnen ondergebracht in twee barakkenkampen. Toen na twintig jaar duidelijk werd dat terugkeer naar Indonesië onhaalbaar was, kregen de Molukkers een woning, in Barneveld of elders. In Barneveld wonen nu ruim 1100 Molukkers.

'Nieuw thuis'

In 2016 besloot de gemeenteraad tot een monument om '65 jaar Molukkers in Barneveld' te markeren. „De Molukkers hebben hier een nieuw thuis gevonden. Ze

zijn een niet meer weg te (willen) denken deel van onze samenleving geworden”, aldus de raad destijds.

Blokker heeft de geschiedenis vervaardigd in drie generaties en hun innerlijke verwerking. De moeder vervaardigde ze als eerste. De vrouw, inmiddels op leeftijd, draagt traditionele Molukse kleding. Haar houding is ingetogen, haar ogen zijn gesloten. „Ik heb me proberen te verplaatsen in haar gevoel. Dat moet wat zijn geweest voor die eerste generatie... Het was hier koud en ze werden in barakken met stapelbedden gestopt. De omgeving was zo anders dan ze gewend waren, maar het was slechts voor een halfjaar. Voor de Molukkers van de eerste generatie is het heel pijnlijk geweest dat ze hier moesten blijven.”

Achter de vrouw staat haar zoon, met een hand op de schouder van zijn moeder. Hij steunt haar. Blokker: „Bij de tweede generatie had ik het vaakst een brok in m'n keel. Die kinderen hadden een heel gespleten, schemerig leven met een onduidelijke identiteit. Thuis een traditionele Molukse opvoeding, een eigen taal, Moluks eten, de Molukse cultuur, strenge vaders, ouders die verdrietig zijn en blijven hopen. Aan de andere kant de Nederlandse school en Nederlandse vriendjes. Over het algemeen zijn de Molukkers toch goed geïntegreerd.”

De kleinzoon staat er ontspannen naast, vooruitkijkend. „Het voelde een stuk lichter om die te maken”, zegt Blokker. „Molukkers van de derde generatie vertelden me ook heel eerlijk dat ze het prima vinden om in Nederland te wonen. Vaak hebben ze een Nederlandse partner. Die kleinzoon heb ik daarom los van de anderen geplaatst, maar wel heel dichtbij. Hij ziet immers ook het verdriet van zijn oma en zijn vader, maar voelt zelf die last veel minder.”

Bij het kunstwerk komt een bord met een korte samenvatting van de

geschiedenis van de Molukkers in Barneveld. „Enkele Barneveldse Molukkers hebben in mijn atelier het beeld in wording gezien. Voor hen is het monument heel belangrijk, begreep ik. Ze zien het als een zekere erkenning."